

**LIETUVOS BANKO
TEISĖS IR LICENCIJAVIMO DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL X. X. IR AB „LIETUVOS DRAUDIMAS“ GINČO NAGRINĖJIMO**

2026-08-17 Nr. 429-291
Vilnius

Lietuvos bankas gavo prašymą išnagrinėti vartojimo ginčą, kurio šalys yra X. X. (toliau – pareiškėjas) ir AB „Lietuvos draudimas“ (toliau – draudikas).

Sprendimo santrauka¹

Ginčas kilo dėl draudiko sprendimo pareiškėjo patirtos žalos dėl susikaupusio kondensato sudrėkusios sienos (toliau – įvykis) nepripažinti draudžiamuoju įvykiu. Įvertinus ginčo šalių pateiktus paaiškinimus ir įrodymus, nustatyta, kad įvykis neatitinka jokio draudimo sutartyje apibrėžto draudžiamąjo įvykio sąlygų ir kad labiausiai tikėtina žalos priežastis yra tęstinis, ilgalaikis kondensato kaupimasis, o ne staiga ir netikėtai pasireiškusi draudimo sutartyje numatyta rizika. Kadangi įvykis atitinka taikomose draudimo taisyklėse (toliau – Taisyklės)² numatytas nedraudžiamąjo įvykio sąlygas, draudikui nekyla pareiga mokėti draudimo išmokos ir nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo reikalavimo.

N u s t a t y t a:

Esminės faktinės kilusio ginčo aplinkybės

Tarp draudiko ir pareiškėjo buvo sudaryta būsto draudimo sutartis (toliau – draudimo sutartis), kuria Taisyklių pagrindu ir draudimo variantu „Minimalus“ buvo apdraustas butas, esantis adresu: (duomenys neskelbtini).

2026 m. balandžio 6 d. pareiškėjas draudikui pateikė pranešimą apie įvykį: dėl kondensato kaupimosi sušlapo siena po virtuvės spintelėmis. Pareiškėjas nurodė, kad dėl tokios pačios žalos buvo kreipęsis į draudiką ir 2021 m. Kartu pareiškėjas pateikė įvykio vietos nuotraukas.

Draudikas, įvertinęs nustatytas aplinkybes bei surinktą medžiagą, remdamasis sudarytos draudimo sutarties nuostatomis, priėmė sprendimą atsisakyti išmokėti draudimo išmoką, nes įvykis neatitinka jokio draudimo sutartyje nustatyto draudžiamąjo įvykio požymių, bei atitinka bent vieno iš Taisyklėse įtvirtintų nedraudžiamųjų įvykių sąlygas.

Draudikui netenkinus pareiškėjo pretenzijos, šis kreipėsi į Lietuvos banką, prašydamas išnagrinėti kilusį ginčą.

Ginčo reikalavimai

Įpareigoti draudiką įvykį pripažinti draudžiamuoju ir atlyginti pareiškėjo turtui padarytą žalą.

Ginčo šalių pateikti paaiškinimai

Pareiškėjas teigia, kad 2021 m. jau buvo registruota analogiška žala, dėl kurios draudikas išmokėjo draudimo išmoką. Pareiškėjo teigimu, draudikas nepagrįstai dabartinę žalą priskyrė natūraliems ir (ar) ilgalaikiams procesams. Jis taip pat nesutinka su draudiko argumentu, kad kondensatas atsirado dėl galimos trečiojo asmens turto nepriežiūros, nes, pareiškėjo nuomone, draudikas nėra tinkamai nustatęs ir pagrindęs konkrečios žalos atsiradimo priežasties.

Draudikas prašė pareiškėjo reikalavimą atmesti, nurodydamas, kad pareiškėjas buvo pasirinkęs minimalų draudimo variantą, pagal kurį draudimo apsauga taikoma tik draudimo

¹ Santraukoje pateikiamas tik trumpas nagrinėto vartojimo ginčo apibendrinimas. Norint suprasti ir (ar) įvertinti sprendime aptariamas aplinkybes, sprendimo dėl šio ginčo esmės pagrindus ir motyvus, būtina tinkamai susipažinti su viso sprendimo turiniu.

² Būsto draudimo taisyklės *Luminor* banko klientams, galiojančios nuo 2023 m. sausio 1 d.

liudijime ir Taisyklėse aiškiai išvardytoms rizikoms, o draudžiamasis įvykis turi būti staigus ir netikėtas. Draudiko teigimu, administruojant žalą nenustatyta jokio staiga ir netikėto šildymo sistemos, vandentiekio ar kanalizacijos tinklų avarijos arba vandens prasiskverbimo iš gretimų patalpų. Įvertinęs turimus duomenis, pareiškėjo pateiktą informaciją ir nuotraukas, draudikas padarė išvadą, kad labiausiai tikėtina sienos drėkimo ir baldų plokščių išbrinkimo priežastis yra sienoje besikaupiantis kondensatas, galimai susidarantis dėl temperatūrų skirtumo tarp pareiškėjo ir žemiau esančio buto.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23 patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 44 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Lietuvos bankas ginčo nagrinėjimo proceso metu neatlieka Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje reglamentuotų patikrinimų, skirtų faktinėms aplinkybėms, susijusioms su Lietuvos banko prižiūrimo finansų rinkos dalyvio galimu Lietuvos banko kompetencijai priskirtų teisės aktų reikalavimų pažeidimu, nustatyti ir įvertinti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Teisinis vertinimas

*Siekiant išspręsti tarp šalių kilusį ginčą, būtina įvertinti, ar **draudikas pagrįstai atsisakė įvykį pripažinti draudžiamuoju.***

Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 6.987 straipsnyje nustatyta, kad draudimo sutartimi viena šalis (draudikas) įsipareigoja už sutartyje nustatytą draudimo įmoką (premiją) sumokėti kitai šaliai (draudėjui) arba trečiajam asmeniui, kurio naudai sudaryta sutartis, įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą įstatyme ar draudimo sutartyje nustatyta tvarka, jeigu įvyksta įstatyme ar draudimo sutartyje nustatytas draudžiamasis įvykis.

CK 6.156 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas sutarčių laisvės principas leidžia sutarties šalims laisvai sudaryti sutartis ir savo nuožiūra nustatyti tarpusavio teises bei pareigas, jei tai neprieštarauja teisės aktams. Teisėtai sudaryta ir galiojanti sutartis jos šalims turi įstatymo galią (CK 6.189 straipsnio 1 dalį).

Šalių sudaryta draudimo sutartis yra savanoriška, todėl draudikas tokio pobūdžio sutartyse gali savo nuožiūra pasiūlyti sąlygas, susijusias su teikiamos draudimo apsaugos apimtimi. Draudimo apsauga ir jos teikimo sąlygos nustatomos tiek draudiko parengtose draudimo rūšies taisyklėse, tiek draudimo liudijime aptartose individualiosiose sąlygose.³

Draudžiamasis įvykis apibrėžiamas kaip draudimo sutartyje nurodytas atsitikimas, kuriam įvykus draudikas privalo mokėti draudimo išmoką⁴. Nedraudžiamuoju įvykiu laikytinas atsitikimas, kai įvyksta į draudimo rizikos apibrėžtį patenkantis įvykis, tačiau šalys yra susitariusios, kad dėl konkrečių aplinkybių ir savitų aiškiai draudimo sutartyje nustatytų sąlygų šis įvykis nelemia draudiko pareigos išmokėti draudimo išmoką.⁵ Taigi, draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal įstatymuose nustatytą teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su draudžiamąjo įvykio fakto nustatymu, kai nėra nedraudžiamąjo įvykio sąlygų (CK 6.987 straipsnis).⁶

Nagrinėjamu atveju turtas buvo apdraustas „Minimaliu“ draudimo variantu. Taisyklių A.IV dalies 1 punktas numato, kad apdrausto turto draudimo apsauga apima šio turto sugadinimo, sunaikinimo ar praradimo įvykius, kurie staiga ir netikėtai sukeliami arba įvyksta dėl šiame skyriuje išvardytų rizikų, jeigu jos numatytos draudimo sutartyje. Vadovaujantis draudimo liudijimu, pareiškėjo butas buvo apdraustas, be kita ko, nuo vandens (šildymo sistemos, vandentiekio, kanalizacijos tinklų avarija; vandens prasiskverbimas iš gretimų patalpų) rizikos.

Taisyklių A.IV dalies 4 punkte įtvirtinti bendrieji nedraudžiamieji įvykiai, kai draudimo išmoka

³ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 22 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-283-695/2015 ir kt.

⁴ Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo 2 straipsnio 33 punktas.

⁵ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. birželio 26 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-316/2013.

⁶ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. balandžio 19 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-215/2013.

nemokama, jeigu apdraustas turtas buvo sunaikintas, sugadintas ar prarastas šiomis aplinkybėmis: dėl tęstinio, ilgalaikio ir (ar) nuolatinio (ne staiga ir netikėto) įvykio ar proceso (Taisyklių A.IV dalis, 4.1 papunktis); dėl neišvengiamų natūralių procesų (korozijos, puvimo, pelėsio, kondensato, saulės poveikio, šalčio, natūralaus nusidėvėjimo ir pan.) ir savaiminių pastatų apdailos skilimų (Taisyklių A.IV dalis, 4.2 papunktis); dėl bet kokių kitų įvykių ar priežasčių, kurie šiose Taisyklėse ar draudimo sutartyje neįvardyti kaip draudžiamieji įvykiai (šis punktas negalioja Taisyklių A.IV dalies 1.12 punkte nurodytai rizikai) (Taisyklių A.IV dalies 4.18 papunktis).

Draudikas sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju grindžia pareiškėjo pateikta informacija, įvykio vietos nuotraukomis, specialių techninių žinių turinčių draudiko darbuotojų paaiškinimais. Draudikas paaiškino, kad kondensatas susidaro dėl temperatūrų skirtumo, kai šiltesniame ore esanti drėgmė kondensuojasi ant vėsesnių paviršių-konstrukcijų, o pasiekus tam tikrą kiekį, jei nėra pašalinama, susikaupusi drėgmė pradeda tekėti žemyn. Tai ne staigus ir netikėtas, o natūralus fizikinis reiškinys, susidarantis esant konkrečioms sąlygoms – temperatūrų skirtumui. Kondensatas atsiranda ir formuojasi tam tikrą laiką, o ne staiga ir netikėtai. Atkreiptinas dėmesys, kad pats pareiškėjas tiek kreipimesi į Lietuvos banką, tiek pranešime apie įvykį draudikui nurodė, kad žala atsirado dėl kondensato kaupimosi.

Taigi, jokio su įvykiu sietino staiga ir netikėto išorinio poveikio apdraustam turtui neužfiksuota, be to, pareiškėjas neteikė duomenų ar įrodymų, patvirtinančių, kad įvykis galėjo įvykti dėl bet kokio kito konkretaus draudžiamąjo įvykio, kuris patenka į pareiškėjui taikomos draudimo apsaugos apimtį.

Kasacinio teismo jurisprudencijoje ne kartą pažymėta, kad įrodinėjimas civiliniame procese turi savo specifiką: išvadą apie faktų buvimą daryti tada, kai byloje esančių įrodymų visuma leidžia manyti esant labiau tikėtina atitinkamą faktą buvus, nei jo nebuvus.⁷

Atsižvelgiant į nustatytas įvykio aplinkybes bei pateiktus įrodymus, sutiktina su draudiko daroma išvada, kad nagrinėjamu atveju nenustatyta staiga ir netikėto įvykio, kuris galėtų būti pripažintas draudžiamuoju pagal draudimo sutarties sąlygas. Kartu nustatyta, kad įvykio aplinkybės atitinka bent vieną iš Taisyklių A.IV dalies 4 punkte įtvirtintų bendrųjų nedraudžiamųjų įvykių sąlygų.

Draudikui pagrindus sprendimą įvykį pripažinti nedraudžiamuoju, jam nekyla pareiga atlyginti pareiškėjo turtui atsiradusios, su įvykiu siejamos žalos.⁸

Išvada

Nustačius, kad draudikui nekyla pareiga atlyginti pareiškėjo patirtos žalos, pareiškėjo reikalavimas atmetamas kaip nepagrįstas.

Šiame sprendime dėl esminių šalių išdėstytų argumentų ir nurodytų aplinkybių pasisakyta. Kiti šalių argumentai ir (arba) nurodytos aplinkybės neturi esminės reikšmės Lietuvos banko sprendimo teisėtumui ir pagrįstumui, todėl dėl jų Lietuvos bankas plačiau nepasisako. Lietuvos banko pareiga priimti motyvuotą sprendimą neturėtų būti suprantama kaip reikalavimas detalai atsakyti į kiekvieną šalių argumentą ir (ar) teiginį.⁹

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo X. X. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui

⁷ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2008 m. rugpjūčio 25 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-304/2008; 2009 m. kovo 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-101/2009 ir kt.

⁸ Kaip minėta, 2021 m. dėl analogiško pobūdžio žalos toje pačioje vietoje draudikas buvo išmokėjęs draudimo išmoką. Draudikas paaiškino, kad pastarasis sprendimas buvo priimtas dėl žmogiškosios ar techninės klaidos, netinkamai įvertinus įvykio aplinkybes ir draudimo sutarties sąlygas. Kadangi klaida padaryta draudiko, draudikas nesiekia susigrąžinti jau išmokėtos draudimo išmokos. Kartu pažymėtina, kad tai nesukuria pareigos draudikui už analogišką nedraudžiamąjį įvykį išmokėti draudimo išmoką nagrinėjamu atveju.

⁹ Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. spalio 5 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-382/2010; 2010 m. gruodžio 20 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-536/2010 ir kt.

neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl tapataus ginčo dalyko kreiptis į teismą įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio Lietuvos banko sprendimo apskundimu. Ginčo šalys turi pareigą pranešti Lietuvos bankui, jeigu viena iš ginčo šalių pareiškia ieškinį bendrosios kompetencijos teismui, prašydama nagrinėti tapatų ginčą iš esmės.

Direktorius

Arūnas Raišutis